

अथ श्री ग्रहमाचर मटीक उपनिषद् ग्रंथः

आ संस्कृत ग्रंथं तु जगती भाषायां भाषायां
महता मयरीशंकर जलु पापे करणी,
विद्यार्थी चान उपयोगी भवा
उपावी प्रमिद कनार
धुकरसेलर श्रीभावन गणछोड,
मु. टाकोर.

आ ग्रन्थः मयरीशंकर जलु पापे करणी मयरीशंकर जलु पापे करणी
मयरीशंकर जलु पापे करणी मयरीशंकर जलु पापे करणी

अमदावाद.
न गण्डरी मयरीशंकर

॥ અથ શ્રી ગૃહગોચર ગ્રંથ ॥

શ્રીગણે શાંબિકામ્યાનમઃ ॥ શ્રીહરિર્જયતિ સરસ્વત્યનમઃ ॥

સરસ્વતિ પ્રસન્નોસ્તુ ॥

શ્લોકઃ ગણેશંભારતીનત્વાગુરુપાદાંબુજન્મની
વક્ષેહંપૂર્વશાસ્ત્રોત્કંઠગૃહરાશિગતંફલમ્ ॥૧॥

ટીકા—ગણપતીને સરસ્વતીને તથા ગુરુના પાયરૂપો અં-
ભજ જે ચરણકમળ; તેને નમસ્કાર કરીને પુર્વના શાસ્ત્રને વિશે
જાણું રાશીને વિશે પામેલા અહોનું કળ હું કહું છું—

યસ્યમૂર્ધ્નીદુરેલાચવલયંઆલુભૂગપિ ॥

તંનગરસ્યલ્લેશંટીકાપૂર્વાવિક્રિયતે ॥૨॥

ટીકા—જેના મુસ્તકને વિશે ચંદ્રની રેખા શોભે છે અને
જેનું કંકણ સર્પનું છે, એવા દેવના સ્વામી શંકર જે તેમને
નમસ્કાર કરીને (અપુર્વે) પુર્વે આગ્રંથની નહી થયેલ એવી
ટીકા જે તે; કહું છું—

॥ અથ સૂર્ય-પ્રકાશ ॥

સહજદશમખેલાભગેયાતિસૂર્યે ॥

ધનયશ્નપમાન્યંસર્વકાર્યેષુસિદ્ધિઃ ॥

શુભમતિમસ્વિલાર્થંબંધુવર્ગેપિસૌખ્યં ॥

સુતસુખધનલાભંપુણ્યવૃદ્ધિકરોતિ ॥૧॥

ટીકા—પ્રથમ પંચાંગમાં કઈ રાશીના સૂર્ય ચાલેછે તેનો નિશ્ચય કરવો ત્યારબાદ જે રાશીનો સૂર્ય જોવો હોય તે રાશીથી જે રાશીના સૂર્ય ચાલતા હોય તે રાશી સુધી ગણવું તેમાં ત્રીજો, દશમો, છઠો તથા અગિયારમો સૂર્ય આવે તો શુભ જાણવો (તેનું ફળ) ધન તથા (યશ) કીર્તિ મળે, રાજ-દ્વારથી માન્ય મળે અને ધારેલું કામ પાર પડે, બુદ્ધી શ્રેષ્ઠ થાય, ધન સાથે બંધુવર્ગમાં સુખ મળે, પુત્રની પ્રાપ્તિ થાય તથા બહુ લાભ સાથે પુન્યની વૃદ્ધિ કરે. ઉદાહરણ—કુંભરાશી, સૂર્ય ધનરાશીનાને, તો કુંભથી ધન સુધી ગણતાં સૂર્ય ૧૨ મો થયો તો ઘણું શ્રેષ્ઠ. આ પ્રમાણે મેષરાશીથી પ્રારંભીને બાર રાશીવાળા મનુષ્યોને એ જોઈ લેવું. આ શુભ સૂર્યનું ફળ કહું. હવે અશુભનું કહું છું—

જન્માંત્યસપ્તદિચતુર્યસંસ્થો ॥

પંચાષ્ટકોવૈનવમેચમાનુઃ ॥

रोगंचशोकंभयमग्निपीडाम् ॥

व्याधिप्रवासं कुरुतेऽर्थहानिं ॥२॥

टीका—राशीथी गणुतां पेहेलो, आरभो, सातभो, भीजे, व्याथो, पांचभो, आठभो तथा नवभो सूर्य आवे तो ते नेष्ट जणुवो. ते शरीरने विशेष रोग उत्पन्न करे तथा शोक, भय, अग्नीनी पीडा, व्याधी, परदेशने विशेष गमन तथा पैसानो नाश करे अर्थां शंशय नही.

॥ अथ चंद्रफलम् ॥ १ ॥

जन्मत्रिसप्ताश्विदशायसंस्थो ॥

षष्ठेविधुश्चापिकरोतिलाभं ॥

द्रव्यागमं मित्रसमागमंच ॥

सद्बुद्धिवृद्धिद्विजदेवभक्तिम् ॥३॥

टीका—राशीथी गणुतां पेहेलो, त्रीजे, सातभो, भीजे, दशभो, अगियारभो तथा छठो चंद्रमा आवे तो ते सारे जणुवो. तेनुं इष्ट—द्रव्यनो लाभ करे, मित्रनो समागम, बुद्धीनी वृद्धि तथा देव आह्वानने विशेष लक्ष्मीथी परीपुर्ण रहे.

धर्माब्धिगश्चसुतरंध्रगतोव्ययश्च ॥

द्रव्यार्थहानिमरि लंकुरुतेचचंद्रः ॥

ચૌરાગ્નિભીતિવધબંધયુતંકરોતિ ॥

હાનિંવિયોગભયદુઃસ્વયુતંકરોતિ ॥૪॥

ટીકા—રાશીથી ગણતાં નવમે, ચૌથો, પાંચમે, આઠમે તથા બારમે ચંદ્ર આવે તો દ્રવ્ય (અર્થ) કામની હાની કરે ચાર તથા અગ્નિના ભય કરે અને શસ્ત્રથી પીડા તથા બંધન, વિયોગ દુઃખ વિગેરે કષ્ટ ઊપજાવે.

॥ અથ ભોમફલમ્ ॥

ત્રિપટેચલાભેધરણિસુતઃસ્યાત્ ॥

ગોભૂહિરણ્યાંબરલાભકારી ॥

શત્રુક્ષયંરાજક્રપાંવિધત્તે ॥

ચારોગ્યસૌખ્યાંવિવિધંકરોતિ ॥૫॥

ટીકા—હરકંઠ રાશીથી ગણતાં ત્રીજો, છઠો, અગિયારમે, પૃથ્વી પુત્ર મંગળ આવે તો ગાય, પૃથ્વી, સોનું તથા વસ્ત્રનો લાભ કરે, શત્રુનો ક્ષય કરે અને રાજાની કૃપા-દ્રષ્ટો થાય શરીર તંદુસ્ત સાથે અત્યંત સુખ મળે તથા રાશીદ્વય આગળના શ્લોકમાં લખ્યું છું—

જન્માધિપંચમદ્વાદશસપ્તાષ્ટનવમેદ્વિતીયેદશમેપિ ॥

વ્યાધિંવિદેશગમનંમિત્રાવિરોધંકુજઃરુકુતે ॥૬॥

ટીકા—રાશીથી ગણતાં પેહલો, ચાથો, પાંચમો, બારમો, સાતમો, આઠમો, નવમો, બીજો તથા દશમો મંગળ આવે તો વ્યાધિ કરાવે તથા પરદેશ મોકલે, મિત્ર સાથે વિરોધ કરાવે. નોંટ ફળ કરે.

॥ ઇતિ મોમફલમ્ ॥

॥ અથ બુધફલમ્ ॥

લાભેદ્વિષ્ણદશમેચતુર્થે ॥

રંધ્રેબુધશ્ચાપિકરોતિલાભં ॥

સૌભાગ્યસૌખ્યંમનસોપિહર્ષ ॥

ચાર્થાગમંકાંતિવિવર્ધનંચ ॥૭॥

ટીકા—બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી ગણતાં અગિયારમો, બીજો, છઠો, દશમો, ચાથો તથા આઠમો બુધ આવે તો ભાગ્યનો ઉદય થાય અને સુખ તથા લાભ મળે તથા મનમાં હર્ષ ઉત્પન્ન થાય અને આ શુભ બ્રહ્મ બુધ દ્રવ્ય તથા કાંતિનો વધારો કરે.

જન્મદ્વાદશપંચમેપિનવમેદ્યુનેત્તીણેપિવા ॥

સૌખ્યસ્યાપિવિનાશનંપ્રકુરુતેદ્રવ્યાર્થહાનિંબુધઃ ॥

બ્રાતુશ્ચાપિવિરોધશોકનભયંચાંગોપિકંમહત્ ॥

નાનાશત્રુભરં સદૈવમસુખં વ્યાધિવિયોગં તથા ॥ ૮ ॥

ટીકા—હરકોઈ રાશીથી ગણતાં પેહેલો, ખારમો, પાંચમો, નવમો, સાતમો તથા ત્રીજો બુધ આવેતો તે ઘણા નેષ્ટ છે તેનું ફળ સુખને જડબુળથી ઉમેડી નાંખે એટલું જ નહીં પરંતુ પૈસાની હાની તથા ભાઈઓ સાથે વિરોધ ઉત્પન્ન કરાવે અને પોતાના શરીરે ઘણું દુઃખ થાય અને સદાકાળ અસુખ સાથે શત્રુઓ તથા વ્યાધિ ઉત્પન્ન કરાવે તેમાં સંશય નહીં.

॥ इति बुधफलम् ॥

॥ अथ गुरुफलम् ॥

द्विधर्मेच लाभे सुते सप्तमे स्यात् ॥

गुरुर्लाभकारी क्रये विक्रयेऽपि ॥

प्रतिष्ठाविवृद्धिं तथा बुद्धिवृद्धिं ॥

કરોત્યર્થલાભં સુખં સંપદશ્ચ ॥ ૯ ॥

ટીકા—હરકોઈ રાશીથી ગણતાં બીજો, નવમો, અગાં-યારમો, પાંચમો તથા સાતમો ત્રૈલોક્યનો સ્વામી ગુરુ આવેતો કૃત્ર વિકૃતને વિશે લાભ કરે પ્રતીષ્ઠા તથા બુદ્ધિની વૃદ્ધિ કરે અને સુખ સાથે પૈસાનો લાભ કરે તેમાં સંશય નહીં.

द्वादशदशमचतुर्थे ॥

જન્મનિષષ્ટાષ્ટમેત્રતિયેપિ ॥

વ્યાધિવિદેશગમનં ॥

મિત્રવિરોધંગુરુઃકુરુતે ॥૧૦॥

ટીકા—રાશી થકી ગણુતાં આરમ્ભો, દસમો, એથો પે-
લો, છઠ્ઠો, ત્રીજો, આઠમો ગુરુ આવે તો શરીરને વિશે
અનેક પ્રકારની વ્યાધિ ઉત્પન્ન કરે પરદેશ ગમન કરાવે અ-
ને મીત્ર સાથે વિરોધ કરાવવામાં આકી રાખે નહી.

॥ ઇતિ ગુરુફલમ્ ॥

॥ અથ શુક્રફલમ્ ॥

દ્વિધર્મલાભાષ્ટમ્યઃસુતેસ્યાત્ ॥

વ્યયાખ્યવન્નિપ્રથમેપિશુક્રઃ ॥

ચતુર્થગશ્વાપિસમાગમંચ ॥

સત્પુત્રવર્ગાદિસુખંકરોતિ ॥૧૧॥

ટીકા—આર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી ગણુતાં બીજો,
નવમો, અગીઆરમો, આઠમો, આરમો, ત્રીજો, પેહેલો તથા
એથો શુક્ર આવે તો સારા માણસ સાથે સમાગમ કરાવે
તથા સારા છોકરાઓથી મુજબ મળે. પાંચમો શુક્ર પણ ઉપર
લખ્યા મુજબ સારો જાણવો.

કર્મસત્તરિપુગઃશુભઃસ્તુતો ॥

રોગશોકમપિદત્તવાન્નુગુઃ ॥

કાર્યનાશનમથોમગપદં ॥

સ્ત્રીવિરોધમપિકષ્ટદઃસદા ॥૧૨॥

ટીકા—જન્મની રાશી થકી જે રાશીનો શુક્ર ચાલતો હોય ત્યાંસુધી ગણાયો બાદ. દશમે, સાતમે તથા છઠે શુક્ર આવે તો શરીરને વિશે રોગ તથા શોક ઉત્પન્ન કરાવે ધારેલા કામનો નાશ થાય તથા સ્ત્રીથી વિરોધ કરાવે અને માહુઆપતી સાથે કષ્ટ આણવામાં બાકી રાખે નહીં.

॥ इति भ्रगुफलम् ॥

॥ अथ शानिफलम् ॥

त्रिषष्टેचલાग्नेष्टાદિશ્રાપિસૌખ્યં ॥

તતોલાભકારીહિરણ્યાંબરાણિ ॥

નૃપાન્મિત્રપક્ષાજ્જયંચાર્થલાભં ॥

કરોત્યર્થલાભંસુખંસંપદશ્ચ ॥૧૩॥

ટીકા—મેષાદી બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી ગણતાં ત્રીજે, છઠે, અગીઆરમે તથા શની આવે તો લાભ તથા

સુખ મળે, હીરણ્ય અને વસ્ત્રની પ્રાપ્તી કરે, મીત્ર તથા રા-
જની પક્ષ કરાવે, સુખ સંપત્તિ સાથે (અર્થ) કામના લાભ
કરાવે એમાં સંશય નહી.

દ્વાદશજન્મ ચતુર્થપંચાષ્ટદશદ્વિસત્તનવમેપિ ॥

સ્વજનસ્યાપિકલહંદ્રવ્યાર્થહાનિમર્કજઃકુરુતે ॥૧૪॥

ટીકા—મેષાદી બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી ગણુતાં
બારમે, પેહેલો, ચોથો, પાંચમે, આઠમે, દસમે, બીજે, સાતમે
તથા નવમે શની આવે તો પોતાના ભાંડુ વર્ગમાં કલેશ ઉ-
પજાવે તથા પૈસા સંબંધીથી હાની કરે તથા દુખ વિગેરે
ઉત્પન્ન કરેછે.

॥ અથ રાહુફલમ્ ॥

ઉપચયેપ્રથમેનવમેતમો ॥

દિશતિપુત્રકલત્રધનાગમં ॥

દ્વિતીયપંચમરંધ્રમુનિસ્થિતો ॥

હિતુકરિક્કગતોમરણંધ્રુવં ॥૧૫॥

ટીકા—રાશીથી ગણુતાં ત્રીજે, છઠ્ઠે, દશમે, અગીયારમે,
પેહેલો તથા નવમે રાહુ આવે તો પુત્ર સ્ત્રી ધન વિગેરેનું
સુખ આપે અને જો રાશીથી ગણુતાં બીજે, પાંચમે, આઠમે,
સાતમે ચોથો તથા બારમે રાહુ આવે તો મરણતુલ્ય કરે તેમાં

સંશય નહી. બીજા બ્રહ્મોનો બબ્બે શ્લોકોમાં સમાવેશ થયેલો છે, પરંતુ રાહુના ક્રાંતિનો એક શ્લોકમાં સમાવેશ થાય છે.

॥ અથ રુદ્રાદિ ફલમ્ ॥

કલ્યાણીચલુવિષિનાર દ્વિદુ તોરાશૌચતુર્થાષ્ટમે ॥

વ્યાધિવંધુવિરોધદેશગમનક્રેશંચિંતાધિકં ॥

મૃત્યુશ્ચૈવકરોતિચાપિમનુજંદુઃસ્વાનિવનિર્ભયમ્ ॥

લોહંશસ્ત્રભયંસદૈવમસુખંકુર્યાદસૌસંદા ॥૧૬॥

ટીકા—મેશાદિ બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી ગણનાં થાયો તથા આઠમે શની આવે તો નાની પનોતી જાણવી. એ માહા દાશુ દુખ આપનારી તથા વિંછીના જેવી ડંશવાળી છે. અને જે માણસને નાની પનોતી આવે છે તેને અનેક પ્રકારના વ્યાધિ કરે, ભયથી વિરોધ કરાવે મનમાં કલેશ તથા પરદેશ ગમન કરાવે, ચીંતા મૃત્યુ દુખ તથા અગ્નીનો ભય, શસ્ત્રથી પીડા અને અમુખ વિગેરે ધાણું દુખ ઉપજાવનારી છે.

॥ અથ દિર્ઘશનિ ફલમ્ ॥

રાશૌદ્વાદશમૂર્ધ્નિજન્મહૃદયેપાદૌદ્વિતીયેશનિ ॥

ર્નાનાક્લેશકરોતિદુર્જનભયંત્રાનપશૂનપીડનં ॥

હાનિસ્યાત મરણંવિદેશગમનંસૌખ્યંચસાધારણં ॥

રામારિદ્ધવિનાશનંપ્રત્યુત્તેતુર્યાષ્ટનેદ્યથવા ॥૧૭॥

ટીકા—મેષાદ્વી બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીથી જે રા-
શીનો શની હોય ત્યાંમુઢી ગણતાં બારમે શની આવે
તો મુસ્તકને વિશે પનોતિ જાણવી તથા પેહેલો આવે તો છા-
તીએ અને જે બીજો સની આવે તો પગે પનોતિ જાણવી.
એકંદર સાડાસાત વર્ષ મુઢી મોટી પનોતિ રહેછે (તેનું
ફળ) મનમાં અનેક પ્રકારનો ક્લેશ ઉત્પન્ન કરે તથા દુર્જનનો
ભય, પુત્રને તથા પશુને પીડા પૈસા સખંધીની હાની, શરી-
રનું મરણતુલ્ય થવું, પરદેશ ગમન, સ્ત્રી તથા દ્રવ્યનો નાશ
વિગેરે મહા દુઃખ આપવાને અશક્તિમાન થાયછે તથા
નાની પનોતિ પણ ઉપર લખેલા અવગુણો કરે એમાં
શંકય નહીં.

॥ અથસર્વગૃહાણાંફલસ્યનિમાઃ ॥

રાશ્યાદિગૌરવિકુજૌફલદૌસિતેજ્યૌ ॥

મધ્યેસદાશશિસુતશ્ચરમેબ્જમંદૌ ॥

અધ્વાન્નવન્હિમયસન્મતિવસ્ત્રસૌખ્યં ॥

દુઃખાનિમાસિજનિભેરવિવાસરાદૌ ॥૧૮॥

ટીકા—સૂર્ય તથા મંગળ પૂર્વના અનુક્રમથી ગણતાં રાશી ઉપર આઠવા પેહેલાં શુભ તથા અશુભ ફળ આપવાને શક્તિમાન થાય છે તેમજ (સીત) શુક્ર તથા ગુરુ મધ્યમને વિશે ફળ આપે છે. બુધ, ચંદ્ર તથા શની આ ત્રણ બ્રહ્મ ઉતરતાં ફળ આપવાને શક્તીમાન થાય છે તથા જે માણસનો જન્મ જે નક્ષત્રમાં થયો હોય તે નક્ષત્ર ચાલતા પંચાંગમાં રવિવારને દીવસે આવે તો માર્ગને વિશે ગમન કરાવે. શોમવારને દીવસે બેસેતો અન્ન મળે તથા મંગળવારે અગ્ની નો ભય, બુધવારે સારી બુદ્ધી, ગુરુવારે વસ્ત્રનું સુખ, શુક્રવારે શરીરથી સુખ તથા જન્મનું નક્ષત્ર શનીવારે બેસેતો માહા દુઃખ આપે એમાં શંસય નહીં.

માસંશુક્રબુધાદિત્યાઃ સાર્દ્ધમાસંતુમંગલઃ ॥

ત્રયોદશગુરુશ્ચૈવ સપાદા દ્વિ દિનેશશી ॥૧૯॥

રાહુરશ્ચાદશાન્માસા નિંત્રશમાસાન્શનિશ્વરઃ ॥

યથારાહુસ્તથાકેતૂરાશિભુક્તાઃ પ્રકિર્તિતાઃ ॥૨૦॥

ટીકા—શુક્ર બુધ તથા રવી એક રાશી ઉપર એક માસ સુધી રહે છે. તથા મંગળ દોઢ માસ સુધી એક રાશી ભોગવે છે અને ગુરુ એક વર્ષને એક માસ સુધી એક રાશી ઉપર રહે છે તથા ચંદ્રમા બે દીવસને ૧૫ ઘટિકા સુધી રહે છે રાહુ એક વર્ષ ને આઠ મહીના તથા શની બે વર્ષ ને છ માસ સુધી એક

રાશી ઉપર રહેછે કેતુનું પ્રમાણ લખ્યું નથી માટે રાહુ પ્રમાણે સમજવું.

જન્મે સેરુદ્ર-વર્ણપાદૌ ॥

દ્વિપંચનંદારજતંશુભંચ ॥

ત્રિસપ્તદિકૃતામ્રપદંવદંતિ ॥

ચતુષ્ટમર્કાદિતિલોહકપ્તં ॥ ૨૧ ॥

ટીકા—પનોતીના ચાર પાયાછે. પ્રથમ સોનાનો, બીજો રૂપાનો તથા ત્રાંબાનો અને લોઢાનો તે જોવાની રીત નીચે મુજબ-જે દીવસે રાશી બદલાતો હોય તે દીવસે જે રાશીના ચંદ્ર હોય તે જોઇ નીચે કર્યા બાદ મેષાદી બારરાશી ક્રમાંથી હરકોઈ રાશીથી ચંદ્રની રાશી સુધી ગણતાં પેહેલો, છઠો, અગીરચારમો, ચંદ્ર આવે તો સોનાને પાચે પનોતી બેસે તેમજ ગણતાં બીજો, પાંચમો તથા નવમો, ચંદ્ર આવે તો રૂપાને પાચે પનોતી બેસે એમ સમજવું તથા ત્રીજો, સાતમો તથા દશમો ચંદ્ર આવે તો તાંબાને પાચે પનોતી બેઠી એમ જાણવું તથા રાશીથી ગણતાં ચાથો આઠમો તથા બારમો ચંદ્ર આવે તો લોઢાને પાચે પનોતી બેસે અને તે ઘણું કષ્ટ આપનાર છે એમ સમજવું,

માણિક્યગોમુસવત્સધેનુમ્ ॥

કૌશેયવસ્ત્રંગુડહેમતામ્રં ॥

આરક્તકંચંદનપંજંચ ॥

દદાતિદાનં પ્રિદક્ષિધામ્ને ॥૨૨॥

ટીકા—નવબ્રહ્મમાંથી હરકોઈ શુદ્ધરાશી હોય તો તે બ્રહ્મનું દાન કરવાથી થતી પીડા અટકે છે. ખાટે આ પ્રથમ સૂર્યનું દાન લખ્યું. માણિક, ઘડિયાળ, વાછરડા સાથે ગાય, રાત્રી વસ્ત્ર, ગાળા, સુવર્ણ, તાંબુ, રાત્રી ચંદન, અને કમળ એ સર્વે એકત્ર કરી સંકલ્પ સાથે દક્ષણા મુકી અતી પ્રકાશ છે તેજ તેનું એવા સૂર્યનારાયણ નીમિત્ત આપવાથી અશુભ થયેલો સૂર્ય પીડા કરતો નથી.

સદંશપાત્રેસ્થિતતંદુલાંશ્ચ ॥

કર્પુરમુક્તાફલશુભ્રવસ્ત્રં ॥

ગવા પિયુક્તંવૃશમંચરૌપ્યં ॥

ચંદ્રાયદદ્યાત્ઘૃતપૂર્ણકુંભં ॥ ૨૩॥

ટીકા—અશુભ ચંદ્રમાવાળા મનુષ્યને દાન આપવાની વિગત નીચે મુજબ. વાંસના પાત્રમાં ભરીને ચોખ્ખા, કપુર, માતિ, ઘોળું વસ્ત્ર, ગાયવડે યુક્ત વાછરડો, રૂપું તથા મૃન્મય

પાત્રમાં ધી ભરવું. આ સર્વે જાણુસો બ્રાહ્મણને દક્ષણા મુકી આપવાથી અશુભ ચંદ્રની પીડા મટે છે.

પ્રવાલગોધુમમસુરિકાંશ્ચ ॥

વૃષારુણંશ્રાપિગુડંસુવર્ણ ॥

આરક્તવસ્ત્રંકરવીરપુષ્પં ॥

તામ્રાંહિભૌમાયવદંતિદાનં ॥૨૪॥

ટીકા—પરવાણું, ધડિં, મસુરની દાળ, રાતો વૃશભ ગોળ, સોનું રાતુ વસ્ત્ર રાતી કરણનું ફુલ તથા તાંબુ આ સર્વે એકત્ર કરી દક્ષણા મુકી સંકલ્પ સાથે બ્રાહ્મણને આપવાથી અશુભ મંગળની પીડા મટેછે.

ચૈલંચનિલંકલધૌતકાંસ્રં ॥

મુદ્રાંશ્ચગોરોત્તમગંધપુષ્પં ॥

દાસીંચદત્વાદિજહસ્તકેચ ॥

વદંતિદાનંવિધુનંદનાય ॥૨૫॥

ટીકા—નીલવસ્ત્ર, શુદ્ધકાંસુ, મગ, ગોરૂચંદન. ચંદન. પુષ્પ. તથા દાશી (દાશી) સર્વ એકત્ર કરી બ્રાહ્મણના હાથમાં સંકલ્પ યુક્ત દક્ષણા સાથે આપવાથી બુધની પીડાની શાંતી થાય છે. (ઉક્તંચ દાસિષુ કેશે इति) દાશીનું દાન તેના કેશ ઝાલી બ્રાહ્મણના હાથમાં આપવી.

શર્કર ~~અથવા~~ દિતુરંગમમ્ ॥

પીતધાન્યમપિસુપીતાંબરં ॥

પીતપુષ્પલવણંચકાંચનં ॥

પ્રીતયેસુરગુરું ~~અથવા~~ તાં ॥૨૬॥

ટીકા—સાકર, હળદર, ઘોડા, ચણાની દાળ, પીતાંબર, પીળાં ફુલ, મીઠું તથા સોનું સર્વ એકત્ર કરી સંકલ્પ સાથે દક્ષણા આઘ્યાજુને આપવાથી ગુરૂની પીડાની શાંતી થાયછે.

ચિત્રાંબરંશુભ્રતરસ્તુરંગો ॥

ધેનુંસવત્સારજતંસુવર્ણં ॥

સતપ્તદુલંચાપિસુગંધયુક્તં ॥

વદંતિદાનંભૃગુનંદનાય ॥૨૭॥

ટીકા—ઘોળો ઘોડા, ચીત્ર વિચીત્ર વસ્ત્ર, વાછરડા સાથે ગાય, સોનું, ચાખા, સારા ગંધયુક્ત સુખરૂ, ઘોળાં ફુલ રૂપ એ સર્વે શુક્રથી થતી પીડા દુર કરવાને દક્ષણાયુક્ત આઘ્યાજુને આપવું જોઈ શાંતી થાય.

માઘાશ્ચતૈલંવિમલેંદ્રનીલમ્ ॥

નીલાંબરસ્યાત્મહિશીચલોઃ ॥

સદક્ષિણાંચેતિવદંતિદઘ્નં ॥

દુષ્ટાયદાનંરવિનંદનાઽથ ॥૨૮॥

ટીકા—અડદ, તેલ, પરવાળું, કાળો મણી, કાળુ લુગડું, લેંશ તથા લોહું આ સર્વ માહા દુષ્ટ દેનાર દુષ્ટ પાપીશની શાંતીને માટે દક્ષિણાયુક્ત સંકલ્પ કરી આપવું જેથી શનીની શાંતિ થાય છે.

ગોમેદરત્નંચતુરંગમંચ ॥

સુનીલચૈલંનીલકંબલશ્ર ॥

તિલાશ્રતૈલંચલુલોહમિશ્રં ॥

સ્વર્માનવેદાનમિદંવદંતિ ॥૨૯॥

ટીકા—ગોમેદ, રત્ન, સાફ કાળું વસ્ત્ર, કાળો ઘોડો, કા-
મળો, તલ, તથા તલનું તેલ તથા લોહ શરીરની સુખાકારીને
માટે આ સર્વે જણુશો એકત્ર કરી સંકલ્પયુક્ત દક્ષિણા મુકી
બ્રાહ્મણને આપવાથી નેષ્ટ રાહુથી થતી પીડા અટકે છે ને
સુખ થાય છે.

વૈદુર્યરત્નંસતિલંચતૈલં ॥

સુકંબલંચેતિનદોન્નગસ્ય ॥

વસ્ત્રંચકેતોઃપરિતોષહેતો ॥

રુદિરિતંદાનામિદંમુનિદ્રૈઃ ॥૩૦॥

ટીકા—મણી, રત્ન, તલ, તેલ, સારો કામલો, કસ્તુરી તથા વસ્ત્ર આ સર્વે એકત્ર કરી દક્ષિણા મુકી સંકલ્પ સાથે શ્રાદ્ધજ્ઞને આપવાથી કેતુથી થતી પીડા અટકે છે.

રવિદિનનરવસંખ્યાચંદ્રમાવ્યોમવાળૈઃ ॥

ક્ષિતિતનર ગજાશ્વિચંદ્રજઃપદ્શરાણિ ॥

શનિરસગુણસંખ્યાવાકૂપતિર્નાગવાળૈઃ ॥

નયનયુગચરાહુસપ્તતિશુક્રસંખ્યા ॥૩૧॥

ટીકા—મેષાદી બાર રાશીમાંથી હરકોઈ રાશીને ચાલતી સંક્રાંતીના આધારથી ગણતાં સૂર્યાદિ નવગ્રહો સાથે પ્રત્યેક ગ્રહની દશાનું પ્રમાણ નીચે મુજબ પ્રથમ સૂર્યની દશા વિસ દીવસ, બોગવે તેમજ ચંદ્ર પચાસ દીવસ, મંગળ દીવસ બુધ છપન દીવસ, શની ૩૬ દીવસ, ગુરુ ૫૮ દીવસ, રાહુ ૪૨ દીવસ તથા શુક્રની દશા સીતેર દીવસ બોગવે.

જન્મનાવિંશતિઃસૂર્યેત્રતિયેદશચંદ્રમા ॥

ચતુર્થેભૌમચાષ્ઠૌચષ્ઠેવેદબુધસ્તથા ॥ ૩૨ ॥

સપ્તમેશનિદશાનેષ્ટાનવમેગુરુરષ્ટકા ॥

દશાને વિંશતી રાહુશે શાશુક્રદશા સ્મૃતા ॥૩૩॥

ટીકા—મેશાદી બાર રાશીમાંથી કોઈ પણ રાશીથી ચોક્કસતા પંચાંગમાં જે રાશી ઉપર સૂર્ય હોય ત્યાં સુધી ગણતાં પેહેલો સૂર્ય આવે તો વિસ દિવસ સુધી સૂર્યની દશા રહે ગણતાં ત્રીજો આવે તો ત્રીજા સૂર્યના પ્રારંભથી દશ દીવસ જતા સુધી ચંદ્રની દશા રહે તેમજ ચોથા સૂર્યના આઠ દીવસ જતાં સુધી મંગળની દશા રહે તથા છઠા સૂર્યના ચાર દીવસ જતાં સુધી બુધની દશા રહે તથા સાતમા સૂર્યના દસ દીવસ જતાં સુધી શનિની દશા રહે.

દસમા સૂર્યના વિસ દિવસ જતાં સુધી રાહુની દશા રહે અને રાશી ગણતાં શુક્રની દશા રહે તેનું પ્રમાણ ૭૦ દીવસનું છે.

સૂર્યોવિત્તવિનાશનં પ્રકુરુતે ધર્માર્થલાભં શશી ॥

ભૌમઃ શસ્ત્રવિઘાતરોગમરણં ચંદ્રાત્મજઃ સંપદં ॥

મંદોમંદગતિર્ગુરુશ્ચ વિભવં રાહુસ્તથા વંધનં ॥

શુક્રઃ સર્વસુખં કરોતિ પુરુષં તુષ્ટો યથા પાર્થિવઃ ॥૩૪॥

ટીકા—સૂર્યની દશા પૈસાનો નાશ કરે તથા ચંદ્રની દશા દ્રવ્ય તથા પૈસાનો લાભ કરે મંગળ શસ્ત્રથી પીડા તથા રોગ વિગેરે ઉત્પન્ન કરે બુધ સંપત્તી આપે શનિ મંદગતી ગુરૂ વિભવનું સુખ તથા રાહુની દશા બંધન કરાવે અને

શુક્રની દશા સર્વ સુખ આપનારી છે. જેમ રાજા પ્રસન્ન થઈ દરીદ્રનો નાશ કરે છે તેમ પરાક્રમી શુક્રની દશા અનેક પ્રકારનું રૂપ આપવાને આકી રાખતી નથી.

મેષેવર્ષેદિશિપૂર્વઆગ્રેવ્યાંમિથુનેતથા ॥

દક્ષિણેકર્કટેજેયંસિંહેવાવ્યાદિશિસ્તૃતં ॥૩૫॥

કંન્યાયામુઉત્તરેમેયંપ્રતીચ્યાંતુલઘ્વશ્ચિકે ॥

ધનેચૈવતુવાયવ્યાંમકરેકુંભેતથોત્તરે ॥૩૬॥

મીનદ્દશાનતોજેયમેતત્તસ્કરલક્ષણું ॥ ઇત્યર્ઘ્વ ॥

ટીકા—કોઈ માણસ જોશીને ત્યાં ગઈ પુછે કે મારી અમુક વસ્તુ ખોવાઈ છે તે ક્યાં ગઈ હશે તેજ વખતે જોશીએ શાસ્ત્રના નીયમની લગ્ન વર્તવું અને તેમાં પ્રથમ મેશ લગ્ન તથા વરુણ લગ્ન આવે તો પુર્વ દીશામાં તે રકમ ગઈ એમ કહેવું તથા મીથુન લગ્ન આવે તો અગ્નીકુળમાં કંઈ લગ્ન આવે તો દક્ષિણમાં સીંહ લગ્ન આવે તો વાવ્યકુળમાં કંન્યા લગ્ન આવે તો ઉત્તરે તુલા તથા વૃશ્ચિક લગ્ન આવે તો પુર્વ દીશામાં તથા ધન લગ્ન આવે તો વાવ્ય કોણમાં મકર તથા કુંભ લગ્ન આવે તો ઉત્તર દીશામાં અને મીન લગ્ન આવે તો ઈશાન કુળમાં તે વસ્તુ ગઈ એમ સમજવું.

મેષેચબ્રાહ્મણશ્ચૌરોર્વેષચક્ષત્રીયોભવેત્ ॥

मिथुनेवैश्यश्चौरश्चकर्कटेशुद्रएवच ॥ ३७ ॥

सिंहेस्वजनश्चौरश्चकन्यायांचकुलांगना ॥

पुत्रोद्याद्याद्यातातुलायांतस्करोभवेत् ॥३८॥

वृश्चिकेभ्रातृचौरश्चभार्याचौरोधनेऽपिच ॥

मकरेवैश्यश्चौरश्चकुंभेचमुषिकस्तथा ॥३९॥

मीनेधरणीगतंप्रोक्तंनान्यथातस्करोभवेत् ॥४०॥

टीका—प्रथमनी पैठे लग्न नीश्चय कर्या आह मेष लग्न आवे तो ते वस्तु ब्राह्मण खोरी गयो अम कहेवुं तथा वरुण लग्नमां क्षत्री मिथुनमां वैश्य कर्कमां शुद्र सींछु लग्नमां स्वजन कन्या लग्नमां पोताना कुणनी स्त्री तुला लग्नमां ज्ञाकरो तथा साध वृश्चिक लग्नमां कर्ध वस्तु गध होय तो आतृ वर्गमां तथा धन लग्नमां पोतानी स्त्री मकरमां वैश्य कुंभ लग्नमां उंदर अने जे मीन लग्नमां कांछ वस्तु गध बो ते पृथ्वीमां जोवाध गध अम सभजवुं.

पितृजनकृतदोषोदाहृतव्याप्तपंचिंता ॥

ज्वरवमनशिरार्तिमेषलग्नगपीडा ॥

द्विजवरकृतभोज्यंतर्पणांपिंडदानं ॥

જલઘટદિનપંચપિષ્પલઃપૂજનીયઃ ॥૪૧॥

ટીકા—કોઈ માણસ મેશ લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો કેવું કે તારે પીત્રીદેવની પીડા છે તેથી શરીરને વિશે દાહ, તૃણા, ચીંતા, જ્વરનું આવયું, ઉલટીનું થયું તથા મુસ્તકનું ચઢવું વિગેરે દુઃખ ઉત્પન્ન કરે તેની શાંતીને માટે આઠ્ઠણ ભોજન, તર્પણ તથા પીંડનું દાન, અને એક ઘડા પાણીથી પાંચ દીવસ સુધી પીપળાની પુળ કરવી જેથી પીત્રીદેશ શાંતી થઈ સુખ થાય છે.

વૃષેગોઽદોષોઽજ્વરંતાપતૃષ્ણા ॥

વલંનિર્વલંકર્ણનેત્રેવિકારઃ ॥

ઋતેશક્તિપાટેચનૈવેદ્યદાને ॥

ઘૃતંક્ષીરહોમાદિકેરોગનાશઃ ॥૪૨॥

ટીકા—વરખ લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો ગોત્રનો દેશ જાણવા તેથીયતી પીડા લાગુછું (શરીરમાં જ્વર, મનમાં સંતાપ, બળની હાની કાન તથા નેત્રમાં વિકાર વિગેરે દુઃખ થાય છે તેની શાંતી દુર્ગાપાઠ આઠ્ઠણ પાસે કરાવી દેવીને નૈવેદ્ય કરી શ્રી સાથે ક્ષીરનો હોમ જગદંબીકાના નીમીત આપવાથી ગોત્ર દેશની શાંતી થઈ રોગ મટે છે.)

સદાદેવીદોષોયદાયુગ્મલમે ॥

શીર્ષેવ્યથાઅંગમંગોભ્રમશ્ચ ॥

પિઠઃસ્થાપનંપૂજનંપિંડદાનં ॥

શતાષ્ટાહુતીર્ગુગુલસ્યાપિકુર્યાત્ ॥૪૩॥

ટીકા—મીથુન લગ્નમાં પ્રશ્ન પુછે તો દેવીનો દાશ જાણવો તેથી માથામાં પીડા તથા અંગનું ભ્રમીજવું વિગેરે દુઃખ કરે તેની શાંતીને માટે પીઠ સ્થાપન કરી પુજન કર્યા બાદ પીંડદાન કરવું તથા આહુતી ગુગળની આપવી દાશની શાંતી થાય છે.

કર્કોદયેશાકિનીદોષમુગ્રા ॥

મજીર્ણવાતામુખશીર્ષપીડા ॥

નૈવેદ્યદાનંપયસાપિમાષૈ ॥

ઘૃતપ્રદીપૈકૃતદોષનાશં ॥૪૪॥

ટીકા—કર્ક લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો શાકીનીનો દાશ સમજવો જેથી અજીર્ણ વાયુ મોઢામાં તથા માથામાં પીડા એની શાંતીને માટે ધીનો દીવો કરી અહદ તથા દુધનું નૈવેદ્ય કરવું જેથી દાશની શાંતી થાય છે.

સિંહોદયેપ્રેતમલીનદોષો ॥

અગ્નિપ્રકોપંવમનાતિત્તરં ॥

દમૈઃકૃતંપૂતલિકાવિધાનં ॥

મોહ્યંકૃતંપિંડતીલતર્પણંચ ॥૪૫॥

ટીકા—સિંહુ લગ્નમાં કેઈ માણસ દાણા લઈ પ્રશ્ન મુકાયવા આવે તો પ્રેતની પીડા કહેવી તેથી અગ્નીનો પ્રકોપ થાય ઉલટી તથા અતીસાર ઉત્પન્ન કરે. એની શાંતીને માટે પુતલ વિધાન કરી આશ્વિનુભોજન કર્યા બાદ તલ થકી તર્પણ કરવાથી ભુતની પાડાનો દાશ મટે છે.

કન્યાવિલગ્નેકૃતકર્મદોષઃ ॥

પ્રલાપમુર્છાભ્રમદાહતાપં ॥

ષડાંગજાપ્યંદશમાંશહોમં ॥

કૃતાભિશેકોઽલુદોષનાશઃ ॥૪૬॥

ટીકા—કન્યા લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો કર્મનો દાપ કહેવો જેથી પ્રલાપ, મુર્છા શરીરનું ભ્રમીજનું છાતીએ દાહ મનમાં સંતાપ વિગેરે પીડા કરે તેની શાંતીને માટે (શડાંગ) શીવ પંચાક્ષર મંત્રનું આરાધન કરી તે મંત્રનો દશાંશ હોમ કરવો અને શંકરના નીમીત્ત અભીશેક કરાવવો જેથી કર્મદાશ મટેછ ને શરીરે મુખ થાય છે.

તુલેક્ષેત્રપાલઃકૃતોદોષદુષ્ટો ॥

જ્વરંચાંગપીડાકિલનેત્રરક્તં ॥

ઘૃતૈરક્તપુષ્પૈશ્ચસિંદૂરયુક્તં ॥

દ્વિજેંદ્રદાયદાનંતિલમાષલોહં ॥૪૭॥

ટીકા—તુલા લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો ક્ષેત્રપાળનો દાશ કહેવો એ દાશથી તાવ શરીરમાં પીડા નેત્ર રાતાં વિગેરે પીડા કરે. તેની શાંતીને માટે ઘૃત તથા રાતાં કુલ્લ સીંદૂર અડદ તલ તથા લોહુ આદ્યજુને આપવાથી ક્ષેત્રપાળની પીડા મટેછ.

વૈતાલદોષોઽલિલગ્નેપ્રકુર્યાત્ ॥

જ્વરંપ્રલાપોઽભ્રમનેત્રપીડા ॥

તસ્મૃદિધાનંકણરવીરપુષ્પં ॥

સતાષ્ટાહુતીર્ગુગુલસ્યપ્રકુર્યાત્ ॥૪૮॥

ટીકા—વૃશ્ચીક લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો વૈતાલનો દાશ કહેવો એથી શરીરમાં જ્વર પ્રલાપ શરીરનું ભ્રમણું નેત્રમાં પીડા વિગેરે દરદ ઉત્પન્ન કરે તેની શાંતી કરવાને માટે પુષ્પ તથા ગુગળ એકત્ર કરી ૧૦૮ આહુતી આપવાથી વૈતાલની શાંતી થાય છે.

મહામારીદોષોધનેચૈવલગ્ને ॥

શાર્ગ્ગેચપીડાજ્વરંગાત્રભંગં ॥

તસ્પ્રકૃતંપૂતલંક્ષેત્રપાલં ॥

ચંડીવિધાનંકૃતદોશનાશં ॥૪૯॥

ટીકા—ધન લગ્નમાં માહામારીનો દાશ સમજવો જોઈએ. આમાં પીડા તાવનું આવડું શરીરમાંથી બળતો ક્ષય વિગેરે રોગો ઉત્પન્ન કરેછે તેની શાંતીને માટે પુતળું કરી ક્ષેત્રપાળનું પુજન કરવું તથા ચંડીનું વિધાન કરવાથી દાશની શાંતી થઈ અપ્પ થાય એમાં સંશય નહીં.

મૃગેમાર્ગણીરેફણીક્ષેત્રપાલં ॥

સદાભંગનેત્રંજ્વરોદેહભંગં ॥

કૃતંપૂતલંરક્તપૂષ્પૈર્યુતંચ ॥

કૃતસ્નાનરુદ્રિકૃતંદોશનાશં ॥૫૦॥

ટીકા—મક્કર લગ્નમાં પ્રશ્ન મુકે તો માર્ગણી, રેફણી તથા ક્ષેત્રપાળનો દાશ કહેવો જોઈએ કરી નીરંતર આંખમાં પીડા તાવ શરીરભંગ વિગેરે રોગો ઉત્પન્ન કરેછે તેની શાંતીને માટે પુતળું કરી પ્રથમ સ્નાન કરી રાતાં ફુલથી પુજ કરવી તથા શંકર ઉપર રૂદ્રી કરાવવાથી દાશની શાંતી થાયછે.

ઘટેપૂર્વજોગોત્રદેવ્યાદિદોષો ॥

જ્વરોદ્દેગશોકાતિરાહ્યથૈવ ॥

જલંપિષ્પલેદીયતેપિંડદાનં ॥

તિલંતર્પણંબ્રહ્મભોજ્યાદિકંચ ॥૫૧॥

ટીકા—કુંભ લગ્નમાં પ્રશ્ન સુકે તો ગોત્રદેવીને દાશ કહેવો એ દાશથી શરીરમાં તાવ, મનમાં ઉદ્વેગ, તથા શોક, તથા અતીસાર વિગેરે રોગો ઉત્પન્ન કરેછે. તેની શાંતીને માટે પીપળીને પાણી રેરવું તથા પીત્રીને પીંડપ્રદાન તથા ઈર્ષણ કરવું અને બ્રહ્મભોજન કરાવાથી દાશની શાંતી થાયછે.

માનેર. કિનીકર્કશાદોશઝગ્રો ॥

હૃદિજાઠરેદહપિત્તજ્વરંચ ॥

ઠતંપારણંબ્રહ્મભોજ્યાદિકંચ ॥

સતાષ્ટાહુતીર્ગુગુલસ્યપ્રકુર્યાત્ ॥૫૨॥

ટીકા—મીન લગ્નમાં દાંણા લઈ કોઈ માણસ જોશીને પ્રશ્ન પુછવા આવે તો શાકીનીનો દાશ જાણવો -હૃદ-વેશે તથા પેટને વિશે દાહ ઉત્પન્ન થાય તથા પીત્ત તાવ આવે એની શાંતીને માટે બ્રાહ્મણને પારણું કરા-વવાત્ જમાડવા અને ગુગળમાં ધી નાંખી ૧૦૮ આહુતી ની જેથી થયેલી પીડાની શાંતી થાય છે.

પંચાંગમાં જે રાશીના અહુ ચાલતો હોય તે નક્કી કરી
પક્ષી જે રાશીને અહુ જોવો હોય તે રાશીના પ્રારંભથી

॥ શ્રેષ્ઠ ગ્રહાઃ

કં.	રા.	શ.	ગુ.	મં.	ચં.	મુ.
૩	૬	૩	૨	૩	૧	૩
૫	૬	૬	૫	૭	૨	૬
૧૦	૧૦	૧૧	૭	૧૧	૩	૧૦
૧૨	૧૨	૦	૯	૦	૬	૧૨
૧૬	૧૬	૦	૧૧	૦	૭	૧૬
૯	૯	૦	૦	૦	૧૦	૯

નૈષ્ઠ ગ્રહાઃ ॥

કં.	રા.	શ.	ગુ.	મં.	ચં.	મુ.
૨	૨	૧	૩	૧	૪	૧
૪	૪	૪	૪	૪	૫	૪
૭	૭	૫	૧	૫	૬	૭
૮	૮	૧૨	૧૦	૨	૭	૮
૧૦	૧૦	૯	૦	૭	૮	૧૦
૧૨	૧૨	૦	૧૨	૯	૦	૧૨

ગણતાં જેટલાંમો આંક આવે તે ૨
ખોટો જોઈ લેવો ૨. ૨ ક શેરી
અહો સારા તથા ખોટા જણાશે.

